

Luetaan yhdessä -verkoston toimintasuunnitelma 2018

Luetaan yhdessä on valtakunnallinen verkosto, joka tukee maahan muuttaneiden, erityisesti naisten, kielen oppimista ja kotoutumista. Verkosto tarjoaa vapaaehtoistyönä lukutaidon ja suomen tai ruotsin kielen opetusta maahanmuuttajille eri puolilla Suomea. Opetusryhmiä toimii noin 110 yli 30 paikkakunnalla, joissa yli 650 vapaaehtoistyöntekijää opettaa lähes 3000 opiskelijaa.

Luetaan yhdessä -ryhmät aloittavat opetustoiminnan vuosittain loppiaisen jälkeen tammikuussa. Kevätlukukauden opetus jatkuu pääsääntöisesti toukokuun loppuun. Syyslukukausi alkaa pääsääntöisesti syyskuun ensimmäisellä viikolla ja kestää joulukuun puoliväliin. Hanketta koordinoi kaksi kokoaikaista työntekijää, sekä määräaikainen työntekijä toukokuun 2018 loppuun. Toimintaa ohjaa ja valvoo kymmen henkinen ohjausryhmä, joka kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa.

Opetusmateriaalit

Opiskelijoille ja vapaaehtoistyöntekijöille hankittavien oppikirjojen lisäksi opetusryhmien tueksi luodaan lukukausittain tuntisuunnitelma, jossa ryhmien käyttöön tarjotaan aihepiireittäin eri tasoille suunnattuja tehtäviä. Ryhmät voivat hyödyntää materiaalia yksittäisillä opetustunneilla tai käyttää sitä sellaisenaan lukukauden ajan. Vuonna 2018 tuntisuunnitelmassa kiinnitetään huomiota myös lasten mukaan ottamiseen ja osallistamiseen ryhmien toiminnassa ja kielen opetuksessa. Asiasta tarjotaan lisäksi koulutusta valtakunnallisen seminaarin yhteydessä.

Suomenkielen opetusmenetelmät ja materiaalit ovat viime vuosina siirtyneet yhä enenevässä määrin verkkoon. Lisäksi digitaaloista on tullut välttämätön osa yhteiskunnassa toimimista. Tämän vuoksi verkosto kokee tärkeäksi edistää myös opiskelijoidensa digitaitoja. Vapaaehtoisia onkin koulutettu digimateriaalien käyttämiseen vuosien 2016-2017 aikana valtakunnallisesti. Koulutusten yhteydessä havaittiin, että suurimmalla osalla opetuspisteitä ei ole digilaitteita tarjolla hyödynnettäväksi opetuksessa. Verkosto haki lisäävustusta STEA:lta (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) tablettien hankkimiseksi eri Luetaan yhdessä -opetustoimipisteisiin. Avustusta myönnettiin yhteensä 22 000 euroa, jolla saadaan tabletit noin 39 opetustoimipisteeseen 80:stä. Vuoden aikana selvitetään tablettien hankintaan liittyvät tekniset ja toiminnalliset vaatimukset sekä perustetaan pilottiryhmiä, jotka pilotoivat tablettien käyttöä Luetaan yhdessä-verkostossa. Pilotointiin osallistuvat ryhmät valitaan halukkuuden perusteella. Tablettien pilotointitehtävien organisointiin palkataan harjoittelija syksyllä 2018.

Koulutukset ja tapaamiset

Vuoden 2018 aikana järjestetään seitsemän alueellista koulutustilaisuutta, joissa käsitellään opiskelijoiden työllistymisen tukemista ja jatkopolutusta osaamisen tunnistavaa työtettä hyödyntämällä. Yhteistyökumppanina ja osakouluttajana alueseminaareissa toimii Osaavat naiset -hanke (osa Monika-Naisten toimintaa).

Syksyn aikana järjestetään verkoston vapaaehtoistyöntekijöille valtakunnallinen koulutusseminaari, johon osallistuvien matka- ja ruokailukulut korvataan. Vuoden 2018 seminaarissa käsitellään mm. opiskelijoiden yksilöllisten opetussuunnitelmien huomiointia, opiskelijoiden motivointia kielenopiskeluun, vapaaehtoisten jaksamista sekä verkoston toiminnan sosiaalisten näkökulmien huomiointia opetustoiminnassa. (Liite 1: Koulutusaikataulu 2018)

Verkosto kartoitti vuoden 2017 lopulla vapaaehtoisten halukkuutta osallistua opintomatkoihin ulkomailla. Matkustushalukkuutta löytyi runsaasti, joten verkosto hakee liikkuvuusavustusta CIMO:lta (Opetushallituksen kansainvälistymispalvelut) matkoihin, joissa verkoston vapaaehtoiset ja työntekijät käyvät tutustumassa erilaisiin kielenopetusmalleihin Euroopassa kesäkuusta 2018 alkaen. Verkoston vapaaehtoisista rekrytoidaan matkojen puitteissa Luetaan yhdessä -lähettäjiä, jotka kertovat hyvistä käytännöistä eteenpäin muille vapaaehtoistyöntekijöille mm. nettisivujen ja koulutusten välityksellä.

Toiminnan kasvu ja selvitys mallintamisesta

Verkosto on laajentunut vuosittain keskimäärin kymmenen ryhmän vuosivauhtia. Kysyntää olisi huomattavasti suuremmalle kasvulle, mutta rajallisten resurssien vuoksi on perustettavien ryhmien määrää rajoitettu, jotta opetus ja vapaaehtoisille tarjottu tuki pysyisi laadukkaana.

Kysyntään halutaan vastata entistä paremmin ja kohdennetummin, minkä vuoksi vuoden 2018 aikana tehdään selvitys Luetaan yhdessä -toiminnan laajentumistarpeista tulevaisuudessa. Selvitystyössä luodaan kokonaiskuvaa Suomessa harjoitetusta vapaaehtoisesti tarjottavasta kielenopetuksesta, sekä selvitetään tarvetta Luetaan yhdessä -toiminnan mallintamiselle. Tässä mahdollisessa mallintamisessa toiminnan hyvät käytännöt tiivistettäisiin koulutuspaketiksi, jota tarjottaisiin organisaatioille, jotka ovat kiinnostuneita järjestämään omatoimisesti vapaaehtoistyönä tarjottavaa kielenopettamista. Kyseisen mallin mahdollinen levittäminen tulee ajankohtaiseksi aikaisintaan vuodesta 2019 alkaen.

Toiminnan talous on vuonna 2018 tiukempi kuin aikaisempina vuosina, minkä vuoksi verkosto laajentuu vuoden 2018 aikana aikaisempia vuosia maltillisemmalla tahdilla. Vuoden 2018 laajentumistavoite on viisi uutta Luetaan yhdessä -ryhmää. Uudet ryhmät perustetaan ainakin vuoden 2017 tehtyjen aiesopimusten mukaisesti Forssaan, Raaseporiin sekä Pro Tukipisteille Helsinkiin ja Turkuun.

Raportointi

Ryhmät raportoivat toiminnastaan kevät- ja syyslukukauden päätyttyä. Raporttien pohjalta kootaan keväisin verkoston vuosikertomus, jossa eritellään hankkeen toimintaa ja tuloksia. Myös toiminnan itsearviointi toteutetaan vuosittain. Kyselylomake lähetetään verkoston vapaaehtoistyöntekijöille, ohjausryhmälle, yhteistyökumppaneille sekä osalle opiskelijoista.

Toiminnan vaikuttavuuden mittaamisessa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota opiskelijoilta kerättävään palautteeseen vuonna 2018. Opiskelijapalautteenantoa helpotetaan toimipisteisiin hankittavien tablettien avulla, joihin lisättyllä toiminnolla opiskelijat voivat antaa entistä paremmin palautetta anonyymisti, mutta kuitenkin heidän kielitaitoonsa soveltuvalla tavalla.

Viestintä

Verkoston sisäinen viestintä tapahtuu pääosin sähköisesti viisi kertaa vuodessa lähetettävän sähköisen uutiskirjeen, nettisivujen sekä Facebook-sivujen välityksellä. Toimintaa esitellään vuoden aikana erilaisissa tapahtumissa, kuten Maailma kylässä -festivaaleilla sekä alueellisissa ja kunnallisissa tapahtumissa. Toimintaa mainostetaan sekä uusille opiskelijoille että vapaaehtoisille säännöllisesti lukukausittain ja tähän liittyvät toimenpiteet kirjataan viestintäsuunnitelmaan. Lisäksi selvitetään sidosryhmien valtakunnallisia tiedotuskanavia (kirjastot, TE-keskukset, neuvolat jne.) ja niillä LY-toiminnan mainostamisen mahdollisuuksia.

Verkosto palkitsee jatkossa sekä Vuoden Luetaan yhdessä - opiskelijan että Vuoden Luetaan yhdessä -vapaaehtoisen. Palkinnoilla halutaan sekä kannustaa opiskelijoita, että nostaa esille onnistumisen tarinoita ja huomioida vapaaehtoisten tekemä tärkeä työ.

Yhteistyötahot

Verkostolla on erilaisia hankekumppaneita, joiden kanssa kehitetään perustoimintaa ja opetusta. Osallisena verkossa -hankkeen kanssa kehitetään verkoston opiskelijoiden digitaitoja. Hyvä alku Hämeessä -hankkeen kanssa kehitetään Hämeenlinnan alueen maahanmuuttajien palvelujärjestelmää. Vuoden 2018 aikana kehitetään yhteistyötä Plan-järjestön Äiti – tytär -hankkeen kanssa sekä Ikäihmiset ja maahanmuuttajat yhdessä -hankkeen kanssa mm. Minä luen sinulle -kampanjan (osa selkokeskuksen toimintaa) puitteissa. Verkostolla on myös jäsenyys Moninaisten Tilan asiantuntijaryhmässä sekä selkokeskuksen Selkokielen neuvottelukunnassa.

Verkosto toimii asiantuntijana Etelä-Suomen ETNOssa (Etnisten suhteiden neuvottelukunta) kaudella 2015-2019. Osana Etelä-Suomen ETNOa verkosto ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja vaikuttaa ETNON toimintasuunnitelman mukaisesti. Verkosto ehdottaa ETNON vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan maahanmuuttajataustaisiin kotikäiteihin liittyvää valtakunnallista seminaaria.

Verkostolla on myös laaja, yli 80 organisaation yhteistyöverkosto, joka mm. tarjoaa tiloja toiminnalle. Yhteistyöverkoston organisaatioihin pidetään ryhmänä yhteyttä pari kertaa vuodessa sekä yksittäistapauksissa tarvittaessa.

Oppimateriaalille suunnattu rahoitus

Koneen säätiön myöntämä tuki oppimateriaalien hankintaan päättyy vuoden 2017 loppuun mennessä. STEA rahoittaa verkoston oppimateriaaleja 20 000 eurolla vuonna 2018. Verkoston kasvaessa on tarvetta oppimateriaaleihin suunnatulle lisävastuuskelle. Vuoden 2018 aikana kartoitetaan myös muita mahdollisia oppimateriaalien rahoitusvaihtoehtoja, sekä haetaan rahoitusta oppimateriaaleihin suunnatulle lisävastuuskelle.

Liite 1: Vuoden 2018 koulutukset

1. Pohjois-Suomen koulutus (Kajaanissa 14.2.2018)
 - Kajaani
 - Oulu
 - Pudasjärvi

2. Kuopion seudun koulutus (Kuopiossa 15.2.2018)
 - Kuopio
 - Iisalmi
 - Joensuu

3. Vaasan seudun koulutus (Vaasassa 13.3.2016)
 - Vaasa
 - Seinäjoki
 - Pietarsaari

4. Itä-Suomen koulutus (Lappeenrannassa 27.3.)
 - Lappeenranta
 - Imatra

5. Etelä-Suomi (Helsingissä 17.4.)
 - Espoo
 - Helsinki
 - Kauniainen
 - Lohja
 - Hyvinkää
 - Riihimäki
 - Vantaa
 - Vihti
 - Sipoo
 - Porvoo
 - Kotka

6. Turun seutu (Turussa 5.9.)
 - Turku
 - Pori
 - Raisio
 - Kaarina

7. Keskinen-Suomi (Lahdessa 19.9.)
 - Tampere
 - Lahti
 - Pirkkala
 - Heinola
 - Hämeenlinna

Valtakunnallinen seminaari lokakuussa 2018 (Helsingissä)